

LUNDS
UNIVERSITET

Komplexitet och förtryck i konflikten mellan sinhala-buddhisterna och muslimerna på Sri Lanka

En analys av förtrycket mot den muslimska minoriteten
enligt Iris Marion Youngs teori

Clara Nishani Holm

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSG31

3:e terminen våren 2019

Handledare: Ida Jansson

Omfång: 12 418 ord

Abstract

Den här uppsatsens syfte är att uppmärksamma och analysera om och hur muslimerna på ön blir förtryckta samt att försöka bidra med medvetenhet och forskning. Iris Marion Youngs teori om förtryck vid namn *Förtryckets fem ansikten* används för att kunna studera materialet som utgörs av nyhetsartiklar och dokument från Amnesty. En innehållsanalys utförs på materialet där ett flertal förtryckande maktstrukturer identifieras. De anti-muslim-upplopp som blossat upp under de senaste åren undersöks även, nämligen för att se hur de fungerar i den nationalistiska vågen och hur de fungerar som medel att förtrycka. Analysen identifierar olika dimensioner av förtryck som muslimerna blir utsatta för, dimensionerna synliggörs och deras påverkan diskuteras. Religion, etnicitet och politik är alla tre involverade faktorer i konflikten vilket gör den komplex. Det råder en maktobalans mellan sinhala-buddhisterna och muslimerna då den förstnämnda gruppen är den dominerande i samhället. Sedan århundraden tillbaka har fördomar, stereotyper och hat grott vilket främst tar sig uttryck i våld och de har alla en stor påverkan. Utöver synliggörandet av det flerdimensionella förtrycket diskuteras även möjliga förändringar för att utveckla relationen mellan de två grupperna samt för att skapa rättvisa och en balans mellan maktstrukturerna i samhället.

Nyckelord; *Förtryck, Rättvisa, Religion, Muslimer, Sinhala-buddhister, Nationalism, Bodu Bala Sena, Sri Lanka, Anti-muslim-upplopp, Maktstrukturer*

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Syfte och frågeställning	3
1.2 Material och avgränsningar	4
1.2.1 Primärmaterial	4
1.2.2 Källkritik	5
2. Bakgrund och tidigare forskning	7
2.1 Bakgrund	7
2.2 Tidigare forskning	9
3. Teori och metod	16
3.1 Teori	16
3.1.2 Förtryckets fem ansikten	17
3.2 Metod	20
4. Analys och diskussion om förtrycket av Sri Lankas muslimska minoritet	22
4.1 Exploatering	22
4.2 Marginalisering	24
4.3 Maktlöshet	25
4.4 Kulturell imperialism	28
4.5 Våld	30
5. Sammanfattning och slutsats	33
Bilagor	36
Referenslista	41

1. Inledning

I århundraden har det funnits konflikter mellan olika grupper på Sri Lanka. Det 25 år långa inbördeskriget mellan singaleser och tamiler är ett exempel. Men under senare årtionden har det uppstått en ny konflikt, nämligen mellan sinhala buddhister och muslimer. Extrema buddhister på Sri Lanka attackerar muslimer och påstår att den muslimska minoriteten utgör ett hot mot buddhismens ställning. Media sprider falska anklagelser och rykten, exempelvis att muslimerna i landet vill reducera den singalesiska populationen genom att mata dem preventivmedel. Detta har orsakat våld, fördomar och anti-muslim-upplopp där en nationalistisk buddhistisk grupp vid namn Bodu Bala Sena (BBS) har ett stort inflytande. Rädslan för muslimsk radikalisering utnyttjas därför. Komplexiteten i konflikten intresserar mig då religion, politik och etnicitet är involverade vilket innebär att det finns mycket att undersöka.

1.1 Syfte och frågeställning

Det finns idag redan mycket forskning och fokus på det nästan 30 år långa inbördeskriget på Sri Lanka med utgångspunkt i den etniska konflikten mellan tamilerna och singaleserna på ön. Dock finns det betydligt mindre forskning med fokus på konflikten mellan två av de religiösa etniciteterna, nämligen muslimerna och sinhala-buddhisterna. Den forskning som finns idag fokuserar främst på hur och varför konflikten mellan de två grupperna började. Eftersom det är en komplex konflikt med religion, etnicitet samt politik inblandat finns det mycket att undersöka. Jag anser därför att det finns en lucka inom forskningen när det gäller att se på konflikten genom flera perspektiv då det tidigare inte har forskats om konflikten utifrån flera vinklar på detta vis. Syftet med den här uppsatsen är att synliggöra och analysera om och hur muslimerna på ön blir förtryckta samt att försöka bidra med medvetenhet och forskning. Detta görs med hjälp av filosofen Iris Marion Youngs teori om förtryck, *Förtryckets fem ansikten*. Vidare kommer jag även att undersöka upplöpan från de senaste åren under 2000-talet för att se hur de fungerar i den nationalistiska vågen och hur de fungerar som medel för att förtrycka muslimerna på ön. För att kunna komma fram till svar på mina problemformuleringar och uppnå syftet med uppsatsen kommer jag att göra en

innehållsanalys av ett antal nyhetsartiklar där teorin om förtryck appliceras. Utöver det kommer även den tidigare forskningen spela en stor roll för att tillhandahålla historisk information, samt om olika aktörer. Mina frågeställningar lyder som följer:

Primära frågeställning: *Vilka förtryckande former av den muslimska minoriteten på Sri Lanka kan man, genom Iris Marion Youngs teori om förtryck, identifiera?*

Underliggande frågeställning: *Vilken roll får upploppen i den nationalistiska vågen och hur fungerar de som medel för att förtrycka muslimerna på ön?*

1.2 Material och avgränsningar

1.2.1 Primärmaterial och sekundärmaterial

Nyhetsartiklar från olika delar av världen mellan årtalen 2013-2019 kommer att utgöra mitt primärmaterial. De är 11 stycken och behandlar konflikten med fokus på anti-muslim-upploppen. Utöver nyhetsartiklarna kommer två dokument från Amnesty även att användas som primärmaterial. Det är dessa nyhetsartiklar och dokument som sedan kommer att analyseras och undersökas för att kunna svara på frågeställningarna.

Anledningen till varför mitt primärmaterial består av nyhetsartiklar beror på att det inte finns särskilt mycket för att kartlägga situationen ännu. Jag har givetvis sökt efter statistik, artiklar och dokument från NGOs samt från stora världsorganisationer såsom FN, men förgäves. Den information som finns är endast fåordiga sammanfattningar. Därför blir själva situationen för muslimerna materialet via nyhetsartiklar och tidigare forskning. Jag har valt dessa nyhetsartiklar eftersom jag anser att de lyfter fram problematiken med konflikten och upploppen. Något jag lade märke till under mitt letande efter nyhetsartiklar är att de flesta är utformade på ett liknande vis. Dessutom hade jag svårigheter med att finna nyhetsartiklar ur de buddhist-nationalistiska gruppernas sida. Det finns väldigt mycket på sociala medier från de nationalistiska grupperna men eftersom det är skrivet med sinhala-bokstäver kan jag inte läsa texten då jag endast kan förstå och tala språket. Jag är därför medveten om att den information jag har inte nödvändigtvis är tillräcklig för att kartlägga och ge en fullständig bild av den muslimska minoritetens situation och hur den blir förtryckt.

Under rubriken “Bilagor” finns en tabell där jag sammanfattar nyhetsartiklarna och dokumenten från Amnesty International som utgör mitt primärmaterial.

Ur Iris Marion Youngs bok *Justice and the Politics of Difference* (1990) hämtas det teoretiska perspektivet om förtryck. Jag använder mig särskilt av det andra kapitlet, “Five Faces of Oppression”. Young argumenterar för en princip om grupprepresentation i demokratiska gemenskaper och för grupp-differentierad politik. Hon definierar begrepp om dominans och förtryck för att fylla i luckorna angående de frågor som undgår fördelningsmodellen. Då det blir problematiskt att anta en homogen allmänhet eller gemenskap, eftersom ett misslyckande att inkludera personer som inte är kulturellt identifierade med vita europeiska manliga normer sker. Jag använder hennes teori om förtryck genom att applicera det på konflikten mellan muslimerna och sinhala buddhisterna.

Tidigare forskning kring konflikten utgör sekundärmaterialet, där bland annat antologin *Buddhist Extremists and Muslim Minorities: Religious Conflict in Contemporary Sri Lanka* (2016) av John Clifford Holt och artikeln “Anti-Muslim Sentiments and Violence: A Major Threat to Ethnic Reconciliation and Ethnic Harmony in Post War Sri Lanka” (2016) av tre olika författare vid namn Athambawa Sarjoon, Mohammad Agus Yusoff och Nordin Hussin kommer användas.

Utöver dessa två används fem andra vetenskapliga artiklar under tidigare forskning. Nyhetsartiklarna från 2000-talet fokuserar på nutid och används för att kartlägga situationen idag. Den tidigare forskningen används därför för att visa på bakgrunden till konflikten och historiska faktorer. Jag har avgränsat mig till tidsperioden mellan 1880-talet fram till nutid, men fokuset ligger på nutiden. Anledningen till varför det är en sådan lång tidsperiod beror på att en bakgrund till konflikten läggs för att få flera perspektiv och en historisk kontext till konflikten.

1.2.2 Källkritik

Eftersom mitt primärmaterial är nyhetsartiklar är jag medveten om att dessa kan vara vinklade till en viss grups fördel eller nackdel då de olika aktörerna i konflikten kan porträtteras på ett speciellt vis. Dessutom är de inte nödvändigtvis lika djupgående som annat material såsom statistik och intervjuer är. Det är därför jag har fokuserat på att hämta nyhetsartiklar om konflikten från olika delar av världen samt internationella sidor för att få

perspektiv från olika länder på det hela, samt försökt finna nyhetsartiklar som är så objektiva som möjligt, även om det är svårt. Givetvis kan det även vara problematiskt eftersom det kan finnas olika uppfattningar om anti-muslim-upploppen i olika delar av världen jämfört med sinhala buddhisterna och muslimerna själva, samt övriga grupper på ön. Som tidigare nämnt är jag även medveten om att en fullständig bild av den muslimska minoritetens situation och konflikten mellan de religiösa grupperna inte kan ges med den information jag har. Dessutom är jag medveten om att ett perspektiv från de nationalistiskt religiösa grupperna hade kunnat lyfta studien ännu mer för att få mer variation.

Det faktum att Iris Marion Youngs teori utgår från amerikanska samhällen kan även vara problematiskt då Sri Lankas samhällskontext ser annorlunda ut. Dessutom handlar detta arbete inte specifikt om aspekten genus som är ett fokus för hennes teori, utan om etnicitet, politik och religion. Jag har detta i åtanke när jag applicerar teorin på min analys. Men för att tydliggöra: det som hämtas från teorin är teorin om olika sätt att förtrycka på och om sociala grupper, inte fokuset på genus.

2. Bakgrund och tidigare forskning

2.1 Bakgrund

Sri Lanka är ett multietniskt och multireligiöst land. Cirka 70 procent av befolkningen är sinhala buddhister, cirka 8 procent är muslimer, cirka 7 procent är hinduer, kring 6 procent är kristna och övriga tillhör de resterande cirka 10 procenten. Muslimerna på Sri Lanka kan vara ättlingar från arabiska köpmän som kom till ön under 600-talet. De flesta muslimerna lever i den östra provinsen där de utgör 41,6 procent av populationen i Ampara distriktet. Majoriteten av singaleserna är buddhister och de identifierar sig som sinhala-buddhister och talar sinhala. Därefter har vi tamiler där majoriteten är hinduer och talar tamilska. Av muslimerna, vars bakgrund kommer att förklaras mer utförligt här nedan, tillhör majoriteten morerna och de talar främst tamilska. Övriga 6 procent är kristna som kan vara både exempelvis tamiler eller singaleser.¹

M. Mayailvaganan skriver i sin artikel "The Muslim Factor in the Sri Lankan Ethnic Conflict" (2008) att muslimerna definierar sig själva genom religion. Historiskt sett har de södra muslimerna varit mer mäktiga inom både politik och handel.² Det har funnits fyra anti-muslim-vågor genom århundradena på ön. Med hjälp av Ameer Alis artikel "Four Waves of Muslim-Phobia in Sri Lanka: c.1880-2009" från 2015 ska jag kortfattat täcka historien bakom konflikten mellan de två grupperna. Den politiska ideologin som ser Sri Lanka som en singalesisk buddhistisk nation har sitt ursprung i 1800-talets buddhistiska väckelse. Denna ideologiska tanke finns hos Bodu Bala Sena, en nationalistisk munk-organisation som finns idag.

Den första anti-muslim-vågen varade från 1880-1915. Under 1800-talet drog muslimska affärsmän nytta av den koloniala kapitalismen då det öppnade upp möjligheter för utvecklingen av inrikehandel och servicesektorn. De muslimska affärsmännen slog sig ned i byar och städer och öppnade upp deras butiker. Enligt *Ceylon Census Report* från 1911 var det 30 700 muslimer och 68 500 singaleser som levde på handel. Relationen mellan singaleserna och de indiska morerna som kom till Sri Lanka var endast ekonomisk och

---

¹ <https://www.globalis.se/Laender/Sri-Lanka> (hämtad 2019-05-13)

² Mayailvaganan. M, (2008) "The Muslim Factor in the Sri Lankan Ethnic Conflict", *Strategic Analysis*, 32:5, s.833-853, Routledge Taylor & Francis Group.

vinstorienterad. Ekonomisk exploatering och affärsmässig konkurrens skapade ilska mellan de nya och de infödda. Istället för att attackera den koloniala regimen och den ekonomiska strukturen blev den muslimska gruppen målet för nationalisterna.³ Under den buddhistiska Vesak-festivalen den 29 maj 1915 attackerade en grupp buddhister en moské i Kandy, rånade muslimska butiker och orsakade skada för muslimsk egendom. Tusentals muslimska affärer och hundratals hem blev rånade, moskéer sattes i lågor och blev förstörda. 25 muslimer blev mördade, fyra kvinnor blev våldtagna och 189 muslimer blev skadade.⁴

Den andra vågen var under 1970-talet, då en etno-nationalistisk konflikt mellan singaleserna och tamilerna pågick, betydelsen av muslimernas stöd till kraftfulla regeringar stärktes. Dr. Badi-ud-din Mahmud var tidigare rektor på ett universitet i Kandy-distriktet och under 1970-talet blev han utbildningsminister. Mahmud ökade antalet muslimska skolor och antalet muslimska lärare, samt ökade antalet muslimska elever vilket ledde till kritik från singaleserna och tamilerna då de ansåg att han favoriserade muslimerna. Anti-Mahmud kampanjer ledde till anti-muslim-hysteri förklarar Ameer Ali. 1976 utbröt ett upplopp i Pattalam som ligger nordväst om Sri Lanka. I området fanns det flera företag som var ägda av muslimer men även av tamiler och singaleser. En buddhistisk munk krävde tillsammans med några singalesiska byråkrater att busshållplatsen skulle flyttas till en plats med färre muslimer och fler singaleser. Under 1976 attackerade en bussförare en muslimsk man som försökte tränga sig före kön till bussen och författaren menar att det var förlusten av ekonomiska fördelar som utlöste våldet. Detta varade i över en månad och det slutade med att 18 muslimer dödades i polisskjutningar, 271 muslimska familjer förlorade sina hem, 44 muslimsk-ägda affärer tändes i lågor och en moské förstördes.⁵

Den tredje vågen som var mellan 1980-talet till 2009 var ett resultat av anti-tamil-pogromer under juli 1983. Denna våg var en konflikt mellan muslimerna och tamilerna, inte singaleserna. Singaleserna och tamilerna hade även en konflikt under denna period eftersom ett inbördeskrig ägde rum. Muslimerna som tidigare varit neutrala bildade nu Sri Lanka Muslimska Kongressen (SLMC), ett etnisk-religiöst politiskt parti lett av M.H.M Ashraff. Men detta var oacceptabelt för de Tamilska befrielseströmmarna (LTTE) så de började systematiskt att utrota de muslimska ledarna, däribland Ashraff. De rånade muslimer, tog

---

³ Ali, Ameer, "Four Waves of Muslim-Phobia in Sri Lanka: c.1880-2009", *Journal of Muslim Minority Affairs*, 2015, Vol. 35, No. 4, s.486–489.

⁴ Ali, (2015), s.490.

⁵ Ali, (2015), s.490-494.

över deras lantgårdar och ägodelar. I östra delen av landet blev 12 700 muslimer jagade ut ur landet av LTTE.⁶

Den fjärde vågen utspelar sig just nu, efter 2009. Jag kommer senare att presentera nuläget med hjälp av nyhetsartiklar från de senaste åren om de anti-muslim-upplopp som har ägt rum. Men för att ge ytterligare exempel på anti-muslim vågorna kan vi se på år 2011 då en 400 år gammal muslimsk helgedom i Anuradhapura förstördes, en moské i Dambulla revs år 2012 och år 2013 ockuperades en muslimsk helgedom samt ännu en attack ägde rum på en moské i Colombo. Detta gjordes av den religiösa och nationalistiska gruppen Bodu Bala Sena (BBS). I juni år 2014 rapporterades det att en muslimsk stad, Aluthgama, fick bland annat 9 av sina invånare mördade, 176 skadades, 29 muslimska hus brändes och 16 stycken butiker plundrades.⁷

Jag vill även tillägga att det enligt mig är förståeligt varför och hur nationalismen hos sinhala-buddhister har växt fram, nämligen på grund av kolonialismen och kolonisternas påverkan där sinhala-buddhisternas makt fräntogs dem och de var tvungna att anpassa sig efter någon annans styre. Vilket har skapat rädsla och oro hos gruppen gentemot det som är annorlunda och ses som hotande, men det rättfärdigar inte beteendet som sker mot muslimerna.

2.2 Tidigare forskning

Muslimsk identitet:

Dennis B. McGilvray är professor i antologi vid University of Colorado Boulder och tidigare president för American Institute of Sri Lankan Studies. Han har skrivit kapitlet "Rethinking Muslim Identity in Sri Lanka". I sin text analyserar han hur den muslimska identiteten har blivit konstruerad under de senaste 100 åren. Morerna som utgör majoriteten av den muslimska populationen blev under det portugisiska och det holländska koloniala styret utsatta för strikta restriktioner och straff på grund av sin muslimska tro, samt det hot de utgjorde för det europeiska monopolet utomlands, menar McGilvray på.⁸ Förutom att vara

---

⁶ Ali, (2015), s.494-495.

⁷ Ali, (2015), s.495-496.

⁸ McGilvray, Dennis B., "Rethinking Muslim Identity", i *Buddhist Extremists and Muslim Minorities: Religious Conflict in Contemporary Sri Lanka*, kap.2, Holt, John Clifford (red.), 2016, University Press Scholarship online.

muslimer är den moriska identiteten inte likt den arabiska “rasen” eftersom den moriska identiteten inte reflekterar normer ur den arabiska kulturen ur mellanöstern. McGilvray anser därför att det är en förenklad historia att påstå att morerna har en arabisk “ras”.

Dessutom påpekar författaren att många av de moriska familjerna är matrilineära och inte patrilineära, det vill säga mer lika sinhala-familjerna. När det kommer till kulturen påpekar McGilvray att de flesta morer använder arabiska som ett språk kopplat till religionen när de exempelvis ber annars talar de främst tamilska, kvinnorna bär *hijab* och den saudiarabiska klädstilen *abaya*. På landsbygden bär dock kvinnorna även saris och männen bär sarong, vilket båda är traditionella singalesiska kläder. Deras mat är även mer likt den singalesiska än mellanöstern.⁹ Under den brittiska koloniala regimen var deras etniska identitet användbar men vare sig morerna har en bakgrund från araberna eller från södra Indien spelar det idag ingen större roll. McGilvray anser att det i slutändan blev ett hinder för dem i den nu efterkoloniala xenofobiska tiden. Morerna har därför anknytning till det tamilska språket och kulturen och etnisk bakgrund från araberna, men de identifierar sig främst som muslimer. McGilvray understryker att denna identifiering därför är unik då ingen annan grupp på Sri Lanka har gjort detsamma.¹⁰ De identifierar sig alltså främst enligt religion.

Religion och nationalism:

Mikael Gravers är en dansk professor i etnologi och antropologi på Aarhus Universitet och har skrivit artikel “Anti-Muslim Buddhist Nationalism In Burma and Sri Lanka: Religious Violence and Globalized Imaginaries of Endangered Identities” från 2015. I sin text diskuterar han hur religiösa inbillningar och munkar är engagerade i nationalistisk politik och hur dem tar till sig globalt förmedlade tankar om fara till religion och identitet, samt hur dessa inbillningar anpassas och lokaliseras till en modern kontext. Han menar att det verkar vara en del av en globaliserad “ontologisk skrämsel” i både Burma och Sri Lanka. Dessa rörelser skapar xenofobiska och fundamentalistiska åsikter och använder religion som ett medel för våld.¹¹ Jag kommer givetvis fokusera på hans undersökningar om Sri Lanka.

---

⁹ McGilvray, (2016), s.68-69.

¹⁰ McGilvray (2016), s.70-71.

¹¹ Gravers, Mikael, (2015), “Anti-Muslim Buddhist Nationalism In Burma and Sri Lanka: Religious Violence and Globalized Imaginaries of Endangered Identities”, Contemporary Buddhism, Vol. 16, No. 1, 1-27.

Buddhister på Sri Lanka har varit politiskt aktiva sedan kolonialismen och de här munkarna påstår att buddhismen är hotad av aggressiv muslimsk konvertering samt att islam är ett hot mot exempelvis andra religioner, kulturer och nationer. Gravers påpekar att dessa nationalistiska munkar varken är antidemokratiska eller emot modernitet utan istället har de en etnifierad uppfattning om vem demokratin verkar för. Dessutom menar han att religiösa fraser kan användas inom våldsamt retorik men att buddhismen i sig själv inte är våldsam. Rörelserna på Sri Lanka kombinerar religion och nationalism och har sina rötter i antikoloniala problem.¹² Ledaren av BBS den nationalistiska buddhistiska organisationen, heter Galagonda A. Gnanasara Thero. Gravers hänvisar till ett citat i nyhetsnätverket *Aljazeera* från Gnanasara, där han argumenterar för att de inte är terrorister utan att det är sinhala-buddhisternas rättighet att skydda Sri Lanka från allt våld. Enligt Gravers är det en inbillning av BBS där de påstår att buddhismen på Sri Lanka är hotad. Gravers understryker att BBS har kontakter med den förra presidenten Mahinda Rajapaksa och hans bror som är militärofficer samt försvarsminister, vilket även antyder kontakter med militären. Författaren menar att det redan under 1880-talet och år 1915 sades att den buddhistiska civilisationen på Sri Lanka var i fara vilket orsakade upplopp under den tiden.¹³

Benjamin Schonthal är en nyzeeländsk professor i buddhism och asiatiska religioner. Hans forskning undersöker korsningen mellan religion, juridik och politik i nutida sydasien med fokus på buddhism och juridik på Sri Lanka. I sitt kapitel "Configurations of Buddhist Nationalism in Modern Sri Lanka" i antologin av John Clifford Holt undersöker han BBS som en tredje typ av militär buddhistisk nationalism som har uppstått sedan Sri Lankas politiska självständighet år 1948. Schonthal menar på att det som skiljer BBS mot övriga liknande grupper är att deras mål handlar om företagsverksamhet och kapitalism eftersom de vill hindra det som de tror är marknadsmanipulation av muslimska ekonomiska styrkor.¹⁴ Likt Gravers lyfter Schonthal fram att det finns en tro om att buddhismen på Sri Lanka är hotad och på väg att dö ut trots att cirka 70% av befolkningen identifierar sig som buddhister. Från början var Sri Lanka kontrollerat av starka sinhala-buddhistiska kungar som regerade "wisely over prosperous, healthy, educated populations"¹⁵ där munkarna arbetade tillsammans för att

---

¹² Gravers (2015), s.1-2.

¹³ Gravers (2015). s.16.

¹⁴ Schonthal, Benjamin, "Configurations of Buddhist Nationalism in Modern Sri Lanka" i *Buddhist Extremists and Muslim Minorities: Religious Conflict in Contemporary Sri Lanka*, kap.4, Holt, John Clifford (red.), 2016, University Press Scholarship online.

¹⁵ Schonthal, (2016), s.99.

skapa harmoni i samhället. Men sen i tur och ordning fördärvade de portugisiska, holländska och brittiska kolonistörerna deras paradiset genom att konvertera människor till kristendom. Författaren påpekar även att kolonistörerna introducerade ohälsosamma och förstörande beteenden såsom konsumtion av alkohol och kött samt gambling. De kristna kolonialisterna förstörde även deras tempel och marker. Han menar att nationalismen hos buddhistiska munkar har på grund av det här växt fram och växt sig starkare genom åren.¹⁶ Det som Schonthal främst argumenterar för är att BBS nu har en mer kapitalistisk ton då de år 2004 lade fram ett manifest med 12 punkter där det finns en hel sektion som handlar om utvecklingen och beskyddandet av buddhistiska företagsverksamheter. Utöver det understryker han att BBS även planerar att hjälpa till med att etablera en buddhistisk utvecklingsbank. Enligt BBS hotar muslimerna buddhisterna genom att till exempel förändra mönster av produktion, rikedom, konsumtion och industri i landet. Författaren exemplifierar med konflikten angående Halal-certifieringarna som BBS hade stora kampanjer emot under 2012 och 2013. Där handlar de inte endast om kulturella, territoriella eller politiska hot, utan även om den fria marknadens ekonomi och manipulationen av marknaderna samt orättvisa affärsmetoder.¹⁷

Än en gång möter vi Benjamin Schonthal tillsammans med Matthew J. Walton i artikeln "The (New) Buddhist Nationalisms? Symmetries and Specificities in Sri Lanka and Myanmar" från år 2016. De skriver om BBS, 969 rörelsen och MaBaTha, en organisation för skyddet av ras och religion. De undersöker den buddhistiska aktivismen, som refereras till såsom buddhistisk militarism, terrorism eller nationalism, hos grupperna men jag kommer inrikta mig på BBS då de två andra grupperna rör sig i Myanmar.¹⁸ Gruppen formades i juli 2012 på en konferens i Colombo, som är landets huvudstad. De framlade fem mål som de ska uppnå. Tre av dem är att öka födelsetalet av sinhala-buddhisterna genom att utmana regeringens preventivmedelsaktiviteter; gruppen vill reformera utbildningssystemet för att det ska vara mer stöttande för buddhistiska intressen; dessutom skulle de verka för bildandet av ett statligt sponsrat organ för att på det viset försäkra sig om att Buddhas lärdomar inte förvrängs inom media och i böcker.¹⁹

---

¹⁶ Schonthal, (2016), s.98-100.

¹⁷ Schonthal, (2016), s110-112.

¹⁸ Walton, Matthew J. och Schonthal, Benjamin, "The (New) Buddhist Nationalisms? Symmetries and Specificities in Sri Lanka and Myanmar", *Contemporary Buddhism*, 2016, Vol. 17, no. 1, s.81–115, Routledge Taylor & Francis Group.

¹⁹ Walton & Schonthal, (2016), s.90.

Författarna understryker att det var under ett upplopp år 2013 som Gnanasara, ledaren för BBS, framlade 10 problem som de skulle hantera för att skydda sinhala buddhister mot den växande 'extremismen' av islam. Författarna exemplifierar med bland annat förbudet av Halal-certifiering av livsmedel, begränsa byggandet av moskéer, vidta åtgärder för att öka populationen av sinhala-buddhisterna så att den muslimska populationen inte överskrider buddhisternas. Under mars månad 2013 uppstod det rykten om att en singalesisk kvinnlig anställd hade genomgått ett sexuellt övergrepp samt att buddhistiska anställda systematiskt blev tvungna att konvertera till islam. På grund av dessa rykten startade BBS ett upplopp utanför Fashion Bug, en muslimskägd klädaffär. Walton och Schonthal menar på att uppkomsten av BBS bör ses som en lång och obruten tradition av aktiv buddhistisk påtryckning och direkt politiskt engagemang.²⁰

Kalinga Tudor Silva är ännu en kapitelförfattare i antologin *Buddhist Extremists and Muslim Minorities: Religious Conflict in Contemporary Sri Lanka* från 2016. Han är en professor inom sociologi på University of Peradeniya på Sri Lanka och undersöker i sitt kapitel "Gossip, Rumor, and Propaganda in Anti-muslim Campaigns of the Bodu Bala Sena" strukturen hos BBS och hur den artikulerar sin antimuslimska retorik, däribland användandet av "etnisk övrig" och "moralisk panik". Författaren analyserar propagandan från BBS som har spritts under offentliga upplopp samt inom media, såsom Facebook. Dessutom fokuserar Silva på skvaller och ryktens roll som utgör officiell propaganda av gruppen, vilket formar etniskt hat och främjar social spänning samt etniska upplopp under efterkrigstiden på Sri Lanka. Silva nämner tre strukturella drag från den buddhistiska nationalistiska gruppen.²¹ Det första handlar om att den är illiberal på grund av sina kampanjer mot multikulturalism, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter, enligt författaren. Det andra går ut på att de presenterar sig själva som en moralpolis, då de direkt har varit involverade inom olika räder, i vissa fall tillsammans med polisen och mediereportrar. Detta försvårar det för offer från räderna att kunna söka skydd från polisen. Det tredje draget handlar om kampanjerna som är direkt riktade mot muslimska klädaffärer skriver författaren, då de även öppet förespråkar att sinhala-buddhister bör gynna sinhala-ägda affärer.²² Silva anser att med hjälp av Facebook,

---

²⁰ Walton & Schonthal, (2016), s.91-93.

²¹ Silva, Kalinga Tudor, "Gossip, Rumor, and Propaganda in Anti-muslim Campaigns of the Bodu Bala Sena" i *Buddhist Extremists and Muslim Minorities: Religious Conflict in Contemporary Sri Lanka*, kap.5, Holt, John Clifford (red.), 2016, University Press Scholarship online.

²² Silva (2016), s.122-123.

Twitter och mobiltelefoner sprids skvaller och rykten betydligt fortare än förut. Han understryker även att BBS har utvecklat sinhala-buddhist-nationalism till en militär form av fjärr-nationalism som sänds ut muntligt, i tryck, elektronisk media och social media. Rykten som sprids ligger i linje med det socialpsykologiska perspektivet genom att det främjar hat mot "etniska andra" i det sinhala-buddhistiska nationalistiska medvetandet, påpekar Silva. BBS framväxt under efterkrigstiden på Sri Lanka pekar på etnisk polarisering. Fientligheter i landet upplöses inte utan kvarstår trots att inbördeskriget är över, understryker han.²³

"Muslim-Buddhist Conflict in Contemporary Sri Lanka" är en artikel från 2014 av Dr James John Stewart, en forskningsassistent vid University of Tasmania. I artikeln genomförs en detaljerad analys av samhällsdata online. Det framgår att de muslimska singaleserna står inför islamofobisk retorik, även våld, från sinhala-buddhistiska nationalistiska organisationer som drivs av en tro på att det muslimska samfundet utgör ett hot mot buddhismen. Författaren konstaterar att singalesiska nationalister har antagit en ny internetteknologi som har visat sig vara effektiv i sina anti-muslimska kampanjer. Han menar även på att retoriken bakom attackerna är väldigt lik den typ av nationalistiska diskurs som fanns under inbördeskriget.²⁴ Författaren exemplifierar med två andra liknande grupper, nämligen Safe Buddhism och International Buddhist Council of Sri Lanka (IBCSL) som även använder sig av anti-muslimska kampanjer och propaganda. De sprider båda två bilder och texter som är anti-muslimska, där de uttrycker oro över att muslimerna utgör ett hot mot sinhala-buddhisterna när det kommer till populationen, samt att muslimerna löper amok runt de heliga platserna som är buddhistiska, dessutom är det många bilder som handlar om kampanjerna mot halal-certifieringen. Stewart skriver att IBCSL år 2013 lade upp 251 anti-muslimska bilder och att de har över 30.000 gillningar vilket han understryker talar för populariteten av deras nationalistiska ideologi.²⁵

Artikeln "Anti-Muslim Sentiments and Violence: A Major Threat to Ethnic Reconciliation and Ethnic Harmony in Post War Sri Lanka" från år 2016 är skriven av tre olika författare vid namn Athambawa Sarjoon, Mohammad Agus Yusoff och Nordin Hussin. Författarna framlägger att efter inbördeskriget som avslutades 2009 blev förhållandet mellan etniska och religiösa grupper på Sri Lanka allvarligt splittrat som ett resultat av

---

²³ Silva (2016), s.124-125 +138.

²⁴ Stewart, James John, "Muslim-Buddhist Conflict in Contemporary Sri Lanka", South Asia Research, 2014, SAGE Publications, Vol. 34(3): 241–260.

²⁵ Stewart, (2014), s.245-250.

anti-minoritets-känslor och -våld. De etniska muslimerna, morerna, blev det främsta målet i denna konflikt. Studiens huvudsyfte är att kritiskt utvärdera karaktären och inverkan av de anti-muslimska känslorna som uttrycks och våldet som begåtts av de extremnationalistiska styrkorna under processen av den etniska försoningsprocessen under efterkrigstiden på Sri Lanka.²⁶ Författarna beskriver en händelse från maj 2013 då en buddhistisk munk tände eld på sig själv framför Kandy Dalada Maligawa (Temple of the Tooth) för att protestera mot muslimernas sätt att slakta djur. De understryker att den här händelsen eskalerade protesterna mot djurslakt från BBS och andra nationalistiska grupperna, vilket gjorde att de följande månaderna var spända i flera delar av landet. Ytterligare en händelse från 2013 nämns i artikeln, nämligen då talesmannen från BBS, Mawathagama Pemananda Thero, meddelade att det i Koranen står att muslimer ska spotta tre gånger på de måltider som de erbjuder icke-muslimer. Sarjoon, Hussin och Yusoff understryker att något sådant inte står med i Koranen samt att detta var ett tydligt sätt att framföra deras propaganda.²⁷

---

²⁶ Sarjoon, Athambawa; Yusoff, Mohammad A.; Hussin, Nordin. 2016. "Anti-Muslim Sentiments and Violence: A Major Threat to Ethnic Reconciliation and Ethnic Harmony in Post-War Sri Lanka." *Religions* 7, no. 10: 125, s.1-2.

²⁷ Sarjoon, Yusof & Hussin, (2016), s.7-8.

3. Teori och metod

3.1 Teori

Jag har valt att använda mig av Iris Marion Youngs teori om förtryck, *Förtryckets fem ansikten*, till min analys. Young var en amerikansk filosof och professor inom statsvetenskap och är känd för sina teorier om demokrati, feminism och rättvisa. Boken *Justice and the Politics of Difference* från år 1990, som jag använder mig av, var den som etablerade henne som en betydande filosof internationellt.²⁸ Hennes teori om förtryck är presenterad i ovanstående bok i kapitel två vid namn "Five Faces of Oppression". Eftersom mitt syfte är att undersöka om och hur muslimerna på Sri Lanka blir förtryckta anser jag att den här teorin kommer att fungera bra som ett perspektiv. Youngs teori styr upplägget av min analys och jag analyserar systematiskt utifrån de fem olika dimensionerna av förtryck. I mitt metodavsnitt går jag djupare in i detalj angående hur analysdelen är strukturerad. Innan jag går in på detaljerna om de olika formerna av förtryck kommer jag att förklara två viktiga begrepp ur Youngs teori, nämligen dikotomierna orättvisa och rättvisa. *Orättvisa* handlar om begränsningar genom förtryck och dominans. *Rättvisa* handlar om att skapa jämlika förutsättningar för individers kapaciteter och kollektiv kommunikation samt att samarbete ges genom distribuering och institutioners struktur.²⁹ Enligt Young kan man genom en abstrakt samlingsdefinition förklara begreppet *förtryck* som förhindrandet av människors möjlighet till att utvecklas eller ge uttryck för sina känslor, tankar och behov. Hon poängterar dock att alla förtrycks på olika vis och det är därför inte möjligt att endast ha ett kriterium för grupper som blir förtryckta.³⁰ Definitionen av förtryck har sin bakgrund i de sociala rörelserna från 1960- och 1970-talet då begreppet började omdefinieras. Förut användes begreppet främst i anknytning till samt som en konsekvens av tyranni. Förtryck började istället nu kopplas ihop med det strukturella förtrycket som är knutet till normer och lagar inom de kulturella, ekonomiska och politiska institutionerna där samhällets individer lever sina vardagsliv och

---

²⁸ University of Chicago News Office, "Iris Marion Young, 1949-2006", 2006-08-02 (hämtad 2019-04-24)

²⁹ Young, Iris Marion, *Justice och the politics of difference*, New Jersey: Princeton University Press, 1990, s.39.

³⁰ Young (1990), s.40.

där förtryck blir en konsekvens av både omedvetna och medvetna handlingar.³¹ Förtryck som fenomen sker alltid mot en grupp människor men notera att individer kan byta grupp samt tillhöra flera grupper samtidigt. Dessutom finns det alltid en privilegerad grupp som står i kontrast till den förtryckta gruppen. Young förklarar att en social grupp inte enbart definieras genom attribut, utan även genom identitet. Gruppens identitet har antingen blivit påtvingad eller växt fram av sig själv, eller genom båda.³² Våra identiteter är även definierade i relation till hur andra definierar oss. Förtryck är därför något som sker mot människor som är klassificerade i grupper, understryker Young. Eftersom andra identifierar dem som en grupp blir alla exkluderade och föraktade. Men olika grupper är inte homogena utan består av olikheter från olika individer i varje grupp.³³

Youngs teori om förtryckets fem ansikten har sin utgångspunkt i nordamerikansk kontext vilket naturligtvis skiljer sig från Sri Lankas kontext. Jag är medveten om det och har därför valt att anpassa teorin efter den kontext som min analys berör. Nedan kommer jag att förklara varje begreppslig dimension av förtrycket mer i detalj. I varje del kommer jag även att redogöra för vilka modifieringar som har gjorts.

3.1.1 Förtryckets fem ansikten

Exploatering – förtrycket förekommer mellan olika klasser inom det kapitalistiska samhället. Maktobalans skapas genom strukturer av dominans av de som äger kapital över dem som är arbetskraft. Andra människors arbete leder till att vissa människors rikedom och makt ökar. Den dominerande ekonomiska ordningen från lokalt till globalt omfattar dem som står utan kapital och dem som äger kapital. När vinsten inte fördelas utan endast går till den eller dem som sitter på kapitalet skapas dominans. Enligt Young ligger då orättvisan i de strukturer inom det kapitalistiska systemet som sätter vissa grupper i ett läge där deras kapaciteter kontrolleras och där deras arbeten används för att gynna andra. Strukturerna omformar makten. För dem som är arbetskraften blir det en ond cirkel som inte är lätt att ta sig ur. Kritiker menar på att Marx traditionella teori kring klass inte går att applicera på dagens samhälle, men Young anser att trots förändringar i klasstrukturer stärker de flestas arbete

---

³¹ Young (1990), s.40-42.

³² Young (1990), s.42-44.

³³ Young (1990), s.46-48.

makten hos en elit.³⁴ Rättvisa inom den här formen av förtryck kan nås, enligt Young, genom att övergången av makt inom institutioner och mellan personer elimineras. Alla ska ha chans att utvecklas.³⁵ I den här formen har jag valt att inte inkludera Youngs utläggning kring exploatering av kön och etniska, eller “rasliga” som används i teorin, grupper, eftersom jag anser att den är mer applicerbar inom en amerikansk kontext. Den övergripande definitionen fungerar bättre som utgångspunkt i min analys.

Marginalisering – benämns som den eventuellt farligaste formen av förtryck, eftersom en hel kategori av människor blir exkluderad från brukbart deltagande i det sociala livet och därför potentiellt utsatt för svårt materiellt berövande och till och med utrotning. Enligt teorin finns det två kategorier av orättvisa inom marginalisering. Den första handlar om provisionens välfärd som skapar en ny orättvisa genom att beröva de som är beroende av de rättigheter och friheter som andra har. Den andra handlar om att marginaliseringen fortfarande är orättvis även om den materiella deprivationen har dämpats av välfärdsstaten, eftersom den hindrar möjligheten att utöva kapacitet på socialt definierade och erkända vis. Det vill säga marginalisering handlar om samhällets strukturer i avseendet att ge grupper jämlika möjligheter att delta i produktiva aktiviteter. Det kan röra sig om etniska grupper, funktionsnedsatta, unga, gamla, ensamstående mödrar, o.s.v.. De orättvisa strukturerna skapas när de exkluderas från avlönat arbete inom en välfärdsstat, beroende av välfärdssystemet.³⁶ Det här sammanhanget passar inte helt in med kontexten på Sri Lanka. Men det som passar in mer specifikt inom den singalesiska kontexten är att marginalisering även kan handla om att beröva en grupp från kulturella, praktiska och institutionaliserade förutsättningar att utöva kapacitet i en omgivning av erkännande och interaktion.³⁷

Maktlöshet – jämfört med Marx traditionella klassamhälle finns det en stor medelklass i dagens nordamerikanska samhälle, lyfter Young fram. Arbetarklassen domineras av medelklassen som är privilegierad. Tillgången till och bristen på utbildning är den avgörande faktorn mellan dessa två klasser. Det centrala i den här formen av förtryck är fördelningen av arbete eller arbetsuppgifter. Denna fördelning baseras på vem som anses ha värdefull kunskap

---

³⁴ Young (1990), a.48.49, 56.

³⁵ Young (1990), s.49.

³⁶ Young (1990), s.53-54.

³⁷ Young (1990), s.55.

vilket leder till auktoritet och status. I praktiken saknar man status, auktoritet samt autonomi om man inte besitter den kunskap som anses värdefull. Detta handlar inte endast om arbetslivet, menar Young, utan även om livsstil. Hon kallar det för den “anständiga” livsstilen. Den anständiga livsstilen är oftast anknuten till dem med den värdefulla kunskapens kultur.³⁸ Detta är som tidigare nämnt kopplat till samhället i USA men jag anser att den även går att applicera på kontexten i min uppsats då exempelvis sinhala-buddhisterna anses vara dem med den värdefulla kunskapen och ses som experterna i samhället på Sri Lanka.

Kulturell imperialism – handlar om att en dominant grupps erfarenheter och kultur grundar vad som är normen. Den dominantas gruppens värderingar, mål och kunskap är det som ses som universellt och representativt för alla människor. Enligt teorin är denna form av förtryck paradoxal eftersom den icke-dominanta gruppen attribueras stereotypa egenskaper och blir utmärkt som *de andra*, men samtidigt blir gruppen eller grupperna sedda som irrelevanta och förbises. De som lever under kulturell imperialism blir ofta definierade från utsidan av dem som inte kan identifiera sig med gruppen. Gruppen som blir definierad av den dominerande kulturen är kulturellt annorlunda än den dominerande grupper eftersom deras status som annorlunda skapar specifika erfarenheter som inte delas av den dominerande gruppen, samt eftersom kulturellt förtryckta grupper också ofta är socialt segregerade. Enligt Young kan rättvisa uppnås genom att på ett positivt sätt synliggöra och respektera dessa olikheter.³⁹ Enligt mig kan denna form av förtryck bidra till flera intressanta och viktiga aspekter i min analys.

Våld – det är inte våldet i sig som är förtryckande utan den sociala kontexten där våldet sker och genom institutioner som möjliggör våldet, och till viss del lägger en acceptans kring det. Young menar att våld som förtryck är ett tecken på social orättvisa. Våld som är grupprelaterat är i vissa fall så ofta förekommande att omgivningen tolererar våldshandlingar och det leder därför till en legitimering av det. Det vill säga, en kontext där våldshandlingar i sig inte är en form av förtryck utan där våld inte förhindras eller helt enkelt tillåts. Det handlar även om vetskapen för gruppen om att de kan bli utsatta för våld endast på grund av

---

³⁸ Young (1990), s.56-57.

³⁹ Young (1990), s.59-61.

grupptillhörighet, påpekar Young. I teorin handlar det om systematiskt våld där oprovocerade attacker sker för att förödmjuka, skada eller förstöra en gruppmedlem. Våldet är systematiskt då det utförs endast på grund av en persons grupptillhörighet. Gruppmedlemmarnas frihet och värdighet blir därför berövad genom det faktiska våldet samt genom att leva under hot om att bli utsatt för det.⁴⁰ Våld kan ta många olika former. Slumpartat och systematiskt våld är irrationellt. Xenofobiskt våld skiljer sig från våld från staterna och regeringsförtryck. Undertryckande av våld är rationellt, menar hon, eftersom motivet är att härskarna använder det som ett tvångsmedel för att kunna behålla sin makt. De som använder våld knutet till rasism, sexism eller homofobi försöker förklara sin motivering som en önskan att behålla sina grupprivilegier eller dominans. Enligt Young kan den här orättvisan bekämpas genom en förändring av kulturella föreställningar och stereotyper som finns i samhället, samt genom att bryta rådande maktrelationer i samhällets "vardagsliv" där den dominanta gruppens motvilja mot andra grupper reproduceras.⁴¹ Även denna form av förtryck tror jag kan bidra till intressanta aspekter inom min analys.

3.2 Metod

Jag har valt att använda mig av "The qualitative content analysis process" som inspiration för min metodmodell. Texten är skriven av Satu Elo & Helvi Kyngäs och är från år 2007. Det är alltså kvalitativ innehållsanalys som jag har valt att använda mig av som metod. Jag anser att den fungerar bra för att beskriva, synliggöra och analysera fenomen när det kommer till en genomgripande text, vilket är passande för mitt syfte samt för omfattningen av mitt material.

⁴² Ena frågan: *Vilka förtryckande former av den muslimska minoriteten på Sri Lanka kan man, genom Iris Marion Youngs teori om förtryck, identifiera?* är styrd av teorin och är därför en deduktiv metod. En deduktiv innehållsanalys används tillsammans med tidigare kunskap och en tidigare teori. Med hjälp av Iris Marion Youngs teori som ett ramverk samt den tidigare forskningen som kunskap har jag kunnat analysera nyhetsartiklarna på ett systematiskt vis. Genom att använda förtryckets fem ansikten - exploatering, marginalisering, maktlöshet, kulturell imperialism och våld-, kan jag identifiera hur muslimerna på Sri Lanka

---

⁴⁰ Young (1990), s.61-62.

⁴¹ Young (1990), s.62-63.

⁴² Elo, Satu & Helvi, Kyngäs. "The qualitative content analysis process.", *Journal Of Advanced Nursing*, 62, no. 1 (2007), CINAHL Complete, EBSCOhost (accessed April 18, 2019).

blir förtryckta genom att granska nyhetsartiklarna samt komplettera informationen med tidigare forskning.⁴³ Målet med mitt metodval är som tidigare nämnt att så systematiskt och objektivt som möjligt svara på mina frågeställningar samt belysa ämnet.⁴⁴ Notera att jag dock vill understryka att jag som individ samt akademiker innehar en viss subjektivitet. Dessutom vill jag återigen påpeka att jag är medveten om att mitt primärmaterial och den information jag har inte är tillräcklig för att täcka hela situationen för den muslimska minoriteten på ön. Därför blir situationen för muslimerna mitt primärmaterial men via nyhetsartiklar. Slutsatsen och min tolkning under analysen av materialet behöver inte nödvändigtvis stämma överens med andras tolkningar.

---

⁴³ Satu & Helvi (2007), s.109-111.

⁴⁴ Satu & Helvi (2007), s.108.

4. Analys och diskussion om förtrycket av Sri

Lankas muslimska minoritet

I detta avsnitt kommer jag att analysera och diskutera situationen för muslimerna på Sri Lanka genom mitt primärmaterial. Analysen avser att besvara frågan *Vilka förtryckande former av den muslimska minoriteten på Sri Lanka kan man, genom Iris Marion Youngs teori om förtryck, identifiera?* samt den underliggande frågeställningen: *Vilken roll får upploppen i den nationalistiska vågen och hur fungerar de som medel för att förtrycka muslimerna på ön?* Innehållsanalysen har genomförts på nyhetsartiklar och dokument, men även mitt sekundärmaterial som är den tidigare forskningen. Innehållet i nyhetsartiklarna och dokumenten har analyserats med hjälp av Iris Marion Youngs teori om förtryck och sociala grupper. Analysen kommer att vara uppdelad i de fem olika dimensionerna av förtryck, men de kan komma att flyta ihop. Innan analysen börjar i varje dimension av förtryck finns en kort sammanfattning av respektive dimension.

4.1 Exploatering

Exploatering handlar om att maktobalans skapas genom strukturer av dominans av dem som äger kapital över dem som utgör arbetskraft. Förtrycket förekommer därför mellan olika klasser inom det kapitalistiska samhället.

I nyhetsartiklarna samt dokumenten går det inte att utläsa någonting om exploatering mot muslimerna. Men i den tidigare forskningen och bakgrunden finns det mer information att analysera utifrån. De södra muslimerna har historiskt sett haft mycket inflytande inom både politik och handel.⁴⁵ Detta inflytande ökade under kolonialismen under 1880-talet och framåt till år 1915 då de muslimska affärsmännen drog nytta av den koloniala kapitalismen eftersom nya möjligheter öppnade upp sig. Inrikeshandeln och servicesektorn utvecklades och butiker startades. Men den här ekonomiska exploateringen och affärsmässiga konkurrensen gjorde så att konflikter mellan sinhala-buddhisterna och muslimerna startade.

---

⁴⁵ Mayailvaganan, (2008), s.834.

Därför attackerades muslimska egendomar den 29 maj 1915 och inte den koloniala regimen.⁴⁶ Denna dimension av förtryck blir därför omvänd då det är muslimerna som ansågs och fortfarande anses äga majoriteten av kapitalet. Fashion Bug är ett muslimskt ägt klädmärke och butik där flertalet singaleser arbetar⁴⁷, vilket innebär att de är arbetskraften för dem som innehar kapitalet, vilket skapar en obalans mellan de två etniska och religiösa grupperna. Denna ekonomiska exploatering och uppfattningar om den som tog sin början redan under slutet av 1800 talet lever kvar än idag.

Benjamin Schonthal lyfter fram i sitt antologikapitel att BBS, den buddhist-nationalistiska gruppen, vill hindra det som de "tror är marknadsmanipulation av muslimska ekonomiska styrkor".⁴⁸ Upplopp har därför ägt rum utanför flera Fashion Bug-butiker runtom i landet. I nyhetsartiklarna "Sri Lanka Buddhist mob attacks Colombo mosque" från 2013⁴⁹ samt "Sri Lanka Muslims killed in Aluthgama clashes with Buddhists" från 2014⁵⁰ tas det upp att muslimsk ägda affärer har blivit attackerade samt om Halal-konflikten. Båda har sin grund i exploatering då singaleserna upplever en obalans i ekonomin i landet. I den förstnämnda nyhetsartikeln nämner de att en grupp har krävt ett avskaffande av Halal-certifieringen.⁵¹ Den här gruppen är troligtvis BBS då de har haft starka kampanjer mot certifieringarna under flera år. Kampanjerna mot Halal-certifieringen handlar om ekonomisk exploatering eftersom BBS anser att marknaderna blir manipulerade samt att orättvisa affärsmetoder används. Walton och Schonthal påpekar även detta i sin artikel.⁵² I nyhetsartikeln "Sri Lanka's Anti-Muslim Violence" från år 2018 påpekar Dr. Sudha Ramachandran även att det var muslimernas dominans av ekonomin under tidigt 1900-tal som orsakade ett djupt hat hos sinhala-buddhisterna.⁵³ Det är därför enligt mig som sinhala-buddhister blir i viss mån exploaterade då muslimerna, efter den information jag har, äger mer kapital och stora företag som Fashion Bug.

---

⁴⁶ Ali, (2015), s.486-489.

⁴⁷ Orjuela, Camilla, Buddhistiskt extremistvåld mot muslimer i Sri Lanka, *Utrikesmagasinet*. 2018-08-20. (hämtad: 2019-04-26)

⁴⁸ Schonthal, (2016)

⁴⁹ Sri Lanka Buddhist mob attacks Colombo mosque, *BBC*. 2013-08-11. (hämtad: 2019-04-26)

⁵⁰ Sri Lanka Muslims killed in Aluthgama clashes with Buddhists, *BBC*. 2014-06-16. (hämtad: 2019-04-26)

⁵¹ Sri Lanka Buddhist mob attacks Colombo mosque, *BBC*. 2013-08-11.

⁵² Walton & Schonthal, (2016).

⁵³ Ramachandran, Dr. Sudha, Sri Lanka's Anti-Muslim Violence, *The Diplomat*. 2018-03-13. (hämtad: 2019-04-26)

4.2 Marginalisering

Marginalisering benämns som den eventuellt farligaste formen av förtryck. Det beror på att en hel kategori av människor blir exkluderade från meningsfullt deltagande i det sociala livet, på så vis potentiellt utsatt för svårt materiellt berövande och till och med utrotning. Enligt teorin finns det två kategorier av orättvisa inom marginalisering. Den ena handlar om provisionens välfärd och hur den skapar en orättvisa genom att beröva dem som är beroende av det på rättigheter och friheter som andra har. Den andra handlar om att marginaliseringen hindrar möjligheten att bruka kapacitet på socialt erkända och definierade vis, vilket innebär att den fortfarande är orättvis även om den materiella deprivationen har minskats.

Det går även här att argumentera för att de är singaleserna som blir till viss mån marginaliserade eftersom samhällets strukturer eventuellt inte ger dem jämlika möjligheter till att ta del av kapitalet på samma vis som muslimerna. Notera dock att Sri Lanka är ett fattigt land och det kapital som finns är inte i närheten av de västerländska staternas kapital. Den statistik jag funnit kring kapital och ekonomi visar statens kapital och inte uppdelning mellan etniska eller religiösa grupper. Men som tidigare nämnt finns det två kategorier av orättvisa inom marginalisering och fokuset läggs på den första. Den handlar om provisionens välfärd som skapar en ny orättvisa genom att beröva dem som är beroende av det på rättigheter och friheter som andra har. Detta kan kopplas ihop med en annan viktig del av den här dimensionen av förtryck, nämligen att marginalisering även handlar om att en grupp blir berövad från praktiska, kulturella och institutionaliserade förutsättningar för att utöva kapacitet i en omgivning av erkännande och interaktion. Marginalisering är en av de värsta sätten att bli förtryckt på enligt Young, eftersom en hel grupp av människor blir exkluderad. Det behöver inte endast bero på en faktor utan kan bero på flera. På Sri Lanka beror det på etnicitet, religion och politik. Påverkan från samhället tar även stor plats inom den här dimensionen av förtryck.

I nyhetsartiklarna tas det konstant upp att moskéer har blivit stenade, nedbrända eller förstörda, vilket är en form av marginalisering av muslimernas kultur och religion. Dr. Ramachandran och Andreas Johansson skriver om sinhaliseringen av Sri Lanka i sina nyhetsartiklar. Anagarika Dharmapala (1864-1933) är känd som buddhist-protestantismens fader och hade en nationalistisk och anti-imperialistisk agenda. Han fokuserade på att stärka sinhala-språket och buddhismen inom de offentliga områdena på Sri Lanka. Efter

självständigheten år 1948 började sinhala-språket att användas av hela landets offentliga institutioner, vilket gjorde det till det officiella språket. Buddhismen infogades även i konstitutionen där det står att buddhismen ska skyddas och prioriteras.⁵⁴

Dessa händelser orsakar en marginalisering av det kulturella, religiösa och politiska hos muslimerna eftersom det förminskar och förbiser deras rättigheter då de blir berövade på de kulturella, praktiska och institutionaliserade förutsättningarna för att utöva kapacitet i en omgivning av erkännande och interaktion. De blir inte erkända och platserna där muslimerna har sin trygghet och religiösa samt kulturella interaktion med varandra förstörs och berövas från dem. Samhället trycker därför ned dem genom att inte uppmärksamma olikheterna och agera exempelvis juridiskt genom att förändra offentliga institutioner. Det faktum att religionen och munkar är involverade inom politiken marginaliserar även övriga minoriteter såsom muslimerna. Det var på grund av den här sinhaliseringen som inbördeskriget uppstod mellan tamilerna och sinhala-buddhisterna då tamilerna blev marginaliserade. Men det blir även tydligt att muslimerna blir marginaliserade och då berövas på sin kultur och erkännande.

4.3 Maktlöshet

Det centrala inom *maktlöshet* är fördelningen av arbete eller arbetsuppgifter. Fördelningen baseras på vem som anses ha värdefull kunskap vilket leder till auktoritet och status. Att tillhöra gruppen med den "anständiga livsstilen" innebär även att man tillhör gruppen med den värdefulla kunskapens kultur. I denna form av förtryck kommer jag mest fokusera på det faktum att det finns en fördelning som är knuten till vem som har den värdefulla kunskapen och som lever den "anständiga livsstilen", vilket innebär att om en grupp inte lever utifrån den "anständiga livsstilen" saknar de i praktiken auktoritet och autonomi.

Enligt Youngs teori blir sinhala-buddhisterna i det här fallet dem med den värdefulla kunskapen eftersom det är deras livsstil som tillhör majoriteten och den som är accepterad till fullo av samhället. Anledningen till att sinhala-buddhisterna tillhör majoriteten finns i statistiken som presenterades i början av uppsatsen och det faktum att Sri Lanka ses som ett buddhistiskt land. Det leder till att de har auktoritet samt autonomi och muslimerna blir de

---

⁵⁴ Johansson, Andreas, Violent Buddhist extremists are targeting Muslims in Sri Lanka, *The Conversation*. 2018-04-26. (hämtad: 2019-04-26)

som anses vara utan den värdefulla kunskapen, och därmed inte besitta den “anständiga livsstilen”. Eftersom sinhala-buddhisterna besitter den värdefulla kunskapen är det även de som lever den “anständiga livsstilen” med den värdefulla kunskapens kultur. De ses därför som experterna i samhället på Sri Lanka. Eftersom det finns en tro om att muslimerna ska ta över genom att få fler barn samt konvertera människor till islam lägger det en accepterande kultur kring maktlösheten. Polisen som ska finnas där för att hjälpa människor som är i behov, vare sig de är sinhala-buddhister, muslimer, tamiler eller kristna, kritiseras i ett flertal nyhetsartiklar samt två dokument från Amnesty International. I båda dokumenten från Amnesty International, det ena från 2014 och det andra från 2017, understryks det att polisen har misslyckats med att skydda minoriteterna på ön samt inte arresterat förövarna fastän det har funnits bildbevis för att kunna identifiera dem. I dokumentet från 2014 betonas att “politiska ledare från sinhala gemenskapen har exploaterat samt fabricerat de religiösa spänningarna” vilket har lett till de våldsamma attackerna.⁵⁵ Dokumentet från år 2017 uppger att myndigheterna på Sri Lanka måste agera direkt.⁵⁶ I en nyhetsartikel från Amnesty blir David Griffith, Amnesty International’s vice direktör för Asia Pacific, intervjuad och han säger:

Eyewitness reports that police have stood by and refused to intervene in the violence are very troubling and must be investigated. Security forces have a duty to protect the right of everyone to life and security regardless of their beliefs or identity.⁵⁷

Flera vittnen har alltså sett hur polisen har vägrat att ingripa och det bör undersökas. Griffith menar att polisens jobb inte ska påverkas av människors identitet eller tro. Dessutom tillät regeringen BBS att demonstrera utan att stoppa det våld som uppstod.⁵⁸ Det här innebär att muslimerna är maktlösa eftersom sinhala-buddhisterna är de med auktoritet och autonomi. Muslimerna blir förtryckta genom att de inte blir hjälpta och blir därför maktlösa då de befinner sig i en position där de är beroende av regeringen samt polisens stöd. Men

---

⁵⁵ UN Human Rights Council Forum on Minority Rights: Seventh session, *Amnesty International*. 2014-11-25-26. (hämtad: 2019-04-24)

⁵⁶ Amnesty International Public Statement: ASA 37/6361/2017, *Amnesty International*. 2017-05-25.(hämtad: 2019-04-24)

⁵⁷ Citat från David Griffith ur Sri Lanka: Act Now to prevent further bloodshed in anti-Muslim violence, *Amnesty International*. 2014-06-17. (hämtad: 2019-04-28)

⁵⁸ Ibid.

regeringen och polisen agerar inte för att hjälpa dem. Flera muslimer som blivit utsatta citeras i artikeln av Zaheena Rasheed och Irfan Cader från 2018. De uttrycker hopplöshet och rädsla för vad som ska hända, de har ingenstans att ta vägen då deras hem har blivit nedbrända. Människorna känner sig rädda och förvirrade över vad som sker. Artikelförfattarna hänvisar till analytiker som påpekar att BBS verkar ha stöd från den förra presidenten Mahinda Rajapaksa. Alan Keenan, en forskare hos International Crisis Group säger: “[...] What worries me is the hypothesis that some significant degree of the police and military are sympathetic to the rioters, which would not be surprising. [...]”⁵⁹

Det här tyder ytterligare på maktlösheten och hjälplösheten hos muslimerna eftersom deras hem blir nedbrända vilket leder till att de inte har någonstans att ta vägen. De kan inte gå till polisen eftersom de vägrar att hjälpa dem och regeringen har i någon utsträckning kontakt med buddhist nationalistiska grupper såsom BBS vilket problematiserar det hela då de blir partiska. Men jag vill påpeka att det även finns munkar som inte är nationalistiska eller extremister som har visat stöd för muslimerna. I ännu en artikel från *Al Jazeera* den 9 mars 2018 presenteras en tyst protest mot anti-muslim-upploppen där ett hundratals buddhistiska munkar var med.⁶⁰ I en artikel från utrikesmagasinet förklarar en munk att få vägrar dock ta ställning mot BBS eftersom en del inte vågar och andra vill helt enkelt inte. Även här påpekas polisens passivitet samt spekulationer kring regeringens inblandning i anti-muslim-upploppen.⁶¹ Varken regeringen eller polisen agerar alltså för att hjälpa muslimerna eftersom de inte anses leva den “anständiga livsstilen” och inte tillhör gruppen av experter med den värdefulla kunskapen och kulturen. På grund av det här förblir muslimerna maktlösa och i en position utan auktoritet samt autonomi då de är i underläge till sinhala-buddhisterna i samhället samt beroende av dem. Åtminstone när det kommer till exempelvis juridiska faktorer men även sjukvård.

För att påtrycka ännu mer så har människorättskommissionen i landet inte kompenserat något för de utsatta muslimerna vilket poängteras i Kithsiri Wijesinghes artikel från 21 mars 2019. Dessutom uppger de intervjuade att de blivit vägrade sjukvård på grund av att de är muslimer. Polisen har även varit aggressiv mot muslimer när de inte falskeligen

---

⁵⁹ Rasheed, Zaheena & Cader, Irfan, Sri Lanka ‘on the brink’ amid fresh anti-Muslim violence, *AlJazeera*. 2018-03-08. (hämtad: 2019-04-26)

⁶⁰ Sri Lanka Buddhist monks denounce anti-Muslim riots, *AlJazeera*. 2018-03-09. (hämtad: 2019-04-26)

⁶¹ Orjuela, Camilla, Buddhistiskt extremistvåld mot muslimer i Sri Lanka, *Utrikesmagasinet*. 2018-08-20.

uppgett sina kopplingar till att inneha vapen.⁶² På grund av statusuppdelningen mellan sinhala-buddhisterna och muslimerna samt det accepterande kulturen som finns kring att inte agera mot anti-muslim-upploppen blir muslimerna enligt mig förtryckta i form av maktlöshet.

4.4 Kulturell imperialism

Kulturell imperialism handlar om att en dominant grupps erfarenheter och kultur grundar vad som är normen. Den är även paradoxal eftersom den grupp som blir dominerad tillskrivs stereotypa egenskaper och blir utmärkta som *de andra* men samtidigt blir gruppen eller grupperna sedda som irrelevanta och förbises.

På Sri Lanka är det sinhala-buddhisterna som är den dominanta grupper då majoriteten av befolkning består av dem samt att deras kultur och värderingar lägger grunden till normen. En stor del av deras kultur är det faktum att de är buddhister och talar språket sinhala och som tidigare nämnt är buddhismen även inkorporerad inom politiken. Det här gör så att den breddas ännu mer och gör den representativ för hela befolkning i landet. Dessutom är sinhala-språket det officiella språket och används inom offentliga institutioner, vilket innebär att de andra minoriteternas språk inte syns på samma vis. Det här kan leda till okunskap och ignorans från befolkningen gentemot minoriteterna, i detta fall, muslimerna. På grund av okunskap samt den islamofobi som även finns globalt blir det lättare för rykten och fördomar att spridas och växas. Dessa rykten och fördomar bildar då stereotyper mot muslimerna.

Ett flertal nyhetsartiklar tar upp de fördomar och rykten som finns mot muslimer hos befolkningen på Sri Lanka, främst sinhala-buddhisterna. Fem nyhetsartiklar diskuterar det lite djupare, de är nyhetsartiklar mellan 2018 till 2019 från *The Diplomat*, *The Conversation*, *Utrikesmagasinet*, *The Telegraph India* och *PRI's The World*. I artikeln från *The Diplomat* skriver Dr. Ramachandran att en konflikt uppstod i februari 2018 då en singalesisk man dog under ett bråk med ett gäng muslimer i Kandy-distriktet angående trafiken.⁶³ Men i artikeln från *The Telegraph India* kommer det fram att det endast var ett rykte och påhitt av

---

⁶² Wijesinghe, Kithsiri, One year on, justice denied for Muslim victims in central Sri Lanka, *JDS*. 2019-03-21. (hämtad: 2019-04-26)

⁶³ Ramachandran, Dr. Sudha, Sri Lanka's Anti-Muslim Violence, *The Diplomat*. 2018-03-13.

nationalistiska munkar.⁶⁴ I nyhetsartiklarna från de fem ovanstående tidningarna exemplifierar de med fördomar såsom att muslimerna anses isolera sig och att de är annorlunda, samt att de tar över landet på grund av att de föder många barn. Utöver dessa fördomar och stereotyper tas det upp rykten om att muslimerna har försökt reducera sinhala-buddhisternas population genom att på restauranger lägga piller som gör dem sterila i deras mat. I artikel från tidningen *The Conversation* tas ett rykte upp angående Halal-certifieringarna. Anklagelsen säger att pengarna från matindustrin som är Halal-certifierade finansierar internationella terroristorganisationer.⁶⁵ I nyhetsartiklarna står det även att flertalet av ryktena sprids av den buddhist nationalistiska gruppen BBS på sociala medier, främst Facebook där munkarna uttrycker rädsla för att muslimernas ekonomiska dominans samt deras påstådda befolkningsökning kan vara ett problem. Jag anser även att det är viktigt att ta upp historien samt myten om att de etniska singaleserna tillhör "lejon rasen", att de är ättlingar till prins Vijaya, sonen av Sinhabahu som var barn till ett lejon och mänsklig prinsessa.⁶⁶

Muslimerna ses därför som *de andra* då de inte är sinhala-buddhister och tillhör inte normen. Eftersom de inte delar samma erfarenheter, kultur, eller exempelvis värderingar blir de irrelevanta och förbises av majoriteten. På grund av att de ses som annorlunda och inte blir definierade i samhörighet med den dominanta gruppen blir de istället definierade av gruppen som tillhör normen och de med den dominerande kulturen. Det vill säga, muslimerna blir definierade av sinhala-buddhisterna. Genom nyhetsartiklarna förstår vi att det finns flera rykten om muslimerna, som sprids genom exempelvis sociala medier och upploppen, eftersom muslimerna ses som *de andra* och blir definierade av den dominerande gruppen leder det till att fördomar uppstår som i sin tur leder till stereotyper. Myten om att de etniska singaleserna det vill säga sinhala-buddhisterna är ättlingar till prins Vijaya, "lejon rasen", kan även vara en faktor till att de anser att Sri Lanka tillhör dem och deras gruppmedlemmar har blivit valda för att skydda buddhismen. Rädslan över att muslimer försöker konvertera människor till islam kan på så sätt växa sig större eftersom sinhala-buddhisterna anser att de ska skydda buddhismen. Därför är det möjligt att sinhala-buddhisterna känner sig ännu mer

---

⁶⁴ Sparkar, Sonia, Sinhalese monks unleash a new brand of nationalism in Sri Lanka, *The Telegraph India*. 2018-11-25. (hämtad: 2019-04-26)

⁶⁵ Johansson, Andreas, Violent Buddhist extremists are targeting Muslims in Sri Lanka, *The Conversation*. 2018-04-26.

⁶⁶ Ramachandran, Dr. Sudha, Sri Lanka's Anti-Muslim Violence, *The Diplomat*. 2018-03-13.

hotade av muslimerna. Muslimerna som domineras undergår på så sätt ett paradoxalt förtryck. Det beror på att de attribueras stereotypa egenskaper såsom att de föder många barn och därför kommer ta över landet, samt att endast för att de är muslimer så har de anknytningar till islamistiska terroristgrupper. Muslimer har eventuellt en bra position inom ekonomin men det innebär inte att de är en del av samhället inom andra perspektiv, och kan därför bli socialt segregerade samt osynliga för den dominanta. Den andra sidan av det paradoxala är just att de inte är en del av samhället och majoriteten, men om de är en del så är det i form av stereotyper. Vi förstår genom nyhetsartiklarna att muslimerna är till viss del en del av samhället men det är främst i form av stereotyper och fördomar på grund av de rykten som har spridits samt den historiska kontexten kring den ekonomiska rivaliteten. Jag anser att dimensionen kulturell imperialism av förtryck har väldigt viktiga och intressanta poänger att tillföra.

4.5 Våld

Dimensionen *våld* utgår från en kontext där våldet inte förhindras, det vill säga våldshandlingar i sig är inte förtrycket utan acceptansen kring det. Det handlar om systematiskt våld där oprovocerade attacker sker för att förödmjuka, skada eller förstöra en gruppmedlem.

I samtliga nyhetsartiklar tas våldet mot muslimerna upp och det beskrivs våld mot muslimska hem, moskéer, muslimsk ägda butiker. Butiker, moskéer och hem har blivit rånade, stenade, förstörda och nedbrända. Muslimer har skadats och även dött. Under 2014 i artikeln från BBC (se bilaga), står det att minst 78 personer blev allvarligt skadade samt tre muslimer dog under ett upplopp som startades av hårda buddhister. Efter upploppen marscherade BBS till muslimska områden och “mässade anti-muslim slagord.”⁶⁷ Som tidigare nämnt har Amnesty International under år 2013, 2014 samt 2017 mottagit hundratals rapporter om hot, attacker och trakassering mot muslimer. I nyhetsartiklarna nämns ofta bensenbomber, stenar, pinnar som vapen mot muslimerna. Muslimska hem, butiker och moskéer blir vandaliserade och hatpropaganda sprids kontinuerligt via sociala medier. På framförallt Facebook läggs hotfulla och våldsamma bilder, videor och meddelanden upp som

---

⁶⁷ Sri Lanka Muslims killed in Aluthgama clashes with Buddhists, *BBC*. 2014-06-16.

riktas mot muslimerna. De som ligger bakom propagandan på nätet är främst den nationalistiska gruppen BBS där ledaren Galagoda Aththe Gnanasara Thero nu är i fängelse på grund av domstolstrots. Några texter på facebook lyder “Döda alla muslimer, rädda inte ens ett spädbarn”, “Thennekumbura moskén och moskén i Muruthalawa ikväll. Imorgon eventuellt Pilimathalawa och Kandy.” I en youtubevideo syns ledaren för BBS där han skriker att muslimerna har förstört buddhistiska länder såsom Afghanistan och nu har de kommit till Sri Lanka för att be.⁶⁸ Polisen har även varit våldsamt mot muslimer när de inte gjort som de velat däribland angående att falskeligen uppge att de innehar vapen. Flera individer lider fortfarande av brännskador.⁶⁹

Under påskdagen 2019 skedde en terrorattack i form av åtta explosioner mot kyrkor och hotell på Sri Lanka. IS har tagit på sig dåden men ännu finns det inga bevis som visar på att det var IS som utförde terrorattacken. Efter attacken har muslimer och pakistanier i landet mött ännu mer hat där människor protesterar utanför bland annat muslimska församlingscenter. Javid Yusuf, en advokat som arbetar med mänskliga rättigheter och freds- och konfliktlösning, anser att ryktena och berättelserna om muslimerna som har utvecklats av de buddhist nationalistiska grupperna, lägger en osäkerhet hos de vanliga buddhisterna. Han säger även att “That’s the sort of fear psychosis they built.”⁷⁰

Våldet mot muslimerna är både systematiskt och icke systematiskt grupprelaterat våld. En del av våldet är oprovocerat men efter terrorattacken under påsken detta året skulle jag säga att de som utför våldshandlingarna är provocerade på grund av det faktum att IS som är muslimska extremister har tagit på sig dådet. På grund av polisens samt de offentliga institutionernas, såsom regeringen, passivitet läggs det till viss del en acceptans kring våldet. Omgivningen tolererar därför våldet och det leder till en legitimering av det. Våldet mot muslimerna förhindras alltså inte och tillåts snarare då varken polisen eller regeringen agerar för att förhindra det. I flera fall har polisen endast stått vid sidan av, dessutom tillät regeringen BBS att fortsätta med sina upplopp. Den propaganda som sprids via sociala medier som nämndes tidigare i analysen, är även enligt mig en form av en våldshandling eftersom det är byggt på hat och innehåller våldsliga uttryck samt bilder. Det skapar rädsla

---

⁶⁸ Sparkar, Sonia, Sinhalese monks unleash a new brand of nationalism in Sri Lanka, *The Telegraph India*. 2018-11-25.

⁶⁹ Wijesinghe, Kithsiri, One year on, justice denied for Muslim victims in central Sri Lanka, *JDS*. 2019-03-21.

⁷⁰ Almendral, Aurora, Muslims in Sri Lanka say they feel targeted after bombings, *PRI's The World*. 2019-04-26. (hämtad: 2019-04-28)

hos muslimerna vilket skulle kunna definieras som emotionellt våld. På grund av propagandan som sprids på sociala medier, där Facebook är ett exempel hos flertalet nyhetsartiklar såsom *Utrikesmagasinet* (2018-08-20)⁷¹ och *The Telegraph India* (2018-11-25)⁷², finns det därför en vetskap hos muslimerna om att de kan bli utsatta för våld på grund av deras grupptillhörighet, vilket är psykiskt påfrestande. Sinhala-buddhisterna som deltar i upploppen och som tar del i propaganda spridningen utför därför enligt mig undertryckande våld då det blir ett medel för att kunna behålla sin makt och vara den dominerande gruppen i samhället. Jag skulle även vilja påstå att det är både xenofobiskt våld då det finns en rädsla för det som är annorlunda och det främmande samt islamofobiskt våld, då den dominerande gruppen vill behålla sin dominans samt sina gruppprevilegier. BBS är en stor faktor till våldet som försiggår idag mot muslimerna och de upplopp som de startar då de flertalet nämns i nyhetsartiklarna samt i den tidigare forskningen.

Våldet mot muslimerna sker därför kontinuerligt och de kan inte frångå det då det sker både psykiskt i form av propaganda-hatet via nätet och fysiskt i form av upploppen och attackerna. Flera muslimer har dött och även blivit allvarligt skadade, vilket även leder till konsekvenser då de blir rädda, lider av trauman samt skador. Det faktum att en del personal på sjukhus inte vill behandla dem leder till att skadorna kvarstår. På grund av deras nedbrända butiker lider de även ekonomiskt eftersom de måste bygga upp butikerna vilket blir kostsamt. Moskéerna som har förstörts tar ifrån deras plats där de känner ro och tillhörighet. Detta våld berövar muslimerna från deras rättigheter och friheter.

---

⁷¹ Orjuela, Camilla, Buddhistiskt extremistvåld mot muslimer i Sri Lanka, *Utrikesmagasinet*. 2018-08-20.

⁷² Sparkar, Sonia, Sinhalese monks unleash a new brand of nationalism in Sri Lanka, *The Telegraph India*. 2018-11-25.

5. Sammanfattning och slutsats

Med hjälp av Iris Marion Youngs teori om förtryck, *Förtryckets fem ansikten*, har jag i den här uppsatsen analyserat vilka olika förtryckande strukturer som den muslimska minoriteten lever under på Sri Lanka. Mitt material har varit situationen för muslimerna på ön via nyhetsartiklar, dokument samt tidigare forskning. Jag vill understryka att det material jag har använt mig av förmodligen inte är tillräckligt för att kartlägga hela situationen och förtrycket för muslimerna. För att bredda den här analysen och uppsatsen hade en intervju med både muslimerna på Sri Lanka samt sinhala-buddhister och gruppen BBS varit intressant och viktigt. Men eftersom jag inte har haft möjligheten eller tid för att åka ned till Sri Lanka och göra intervjuer har mitt primärmaterial varit nyhetsartiklar.

Jag har undersökt hur muslimerna i landet blir förtryckta som en grupp, här en religiös grupp, under de fem olika dimensionerna av förtryck. Men eftersom konflikten mellan sinhala-buddhisterna och muslimerna är komplex går det inte endast att kategorisera in konflikten i de olika strukturerna av förtryck. Historien bakom konflikten visar även på flera perspektiv angående förtrycket av muslimerna. Det vill säga att på grund av konfliktens komplexitet går det inte att strukturera in den i en mall av Youngs teori, utan den går att placera in i flera av dimensionerna. Dessutom blir situationen även omvänd i en dimension. Genom tidigare forskning och nyhetsartiklarna har jag kunnat analysera situationen för muslimerna och det har gjorts för att kunna besvara den primära frågan *Vilka förtryckande former av den muslimska minoriteten på Sri Lanka kan man, genom Iris Marion Youngs teori om förtryck, identifiera?* Slutsatsen blir att de fem dimensionerna av förtryck överlappar varandra och ofta är i samspel vilket kan bero på gruppernas relation till varandra. Under analysens gång blev det tydligt att muslimerna har levt från 1880-talet och fram till nutid under de förtryckande dimensionerna marginalisering, maktlöshet, kulturell imperialism samt våld, det vill säga majoriteten av de förtryckande dimensionerna. Det är sinhala-buddhisterna som är den dominerande gruppen på ön och deras värderingar, kultur och livsstil som är den främsta. Muslimerna ses som obehöriga och blir tilldelade stereotyper. Dimensionen våld syns exempelvis tydligare än de andra på grund av anti-muslim-upploppen som sker och det psykiska samt fysiska våld som muslimerna möter. Intressant blir dock dimensionen

exploatering där det är fokus på kapital och ekonomi. I denna dimension blir det tvärtom för grupperna, här är det istället sinhala-buddhisterna som till viss del blir exploaterade eftersom det är muslimerna som äger mer kapital genom att äga stora företag såsom Fashion Bug. Historiskt sett så har konflikten mellan handel pågått länge vilket även syns idag. Jag anser därför att konflikten mellan muslimerna och sinhala-buddhisterna är väldigt komplex och svårplacerad. Konflikten handlar inte endast om religion men även politik och etnicitet då alla tre är verkställande faktorer. Vidare skulle även upploppen undersökas i den här uppsatsen, och jag har kommit fram till att de används som medel inom dimensionen av våld för att förtrycka muslimerna på Sri Lanka. Dessutom används de även som ett nationalistiskt medel för att visa på dominansen hos sinhala-buddhisterna. De fungerar därför som ett nationalistiskt vålds-förtryckande medel mot muslimerna. Upploppen har en viktig funktion eftersom det är så muslimerna oftast kommer till skada samt där slagorden kommer till bruk. Sociala medier har även en stor roll i konflikten genom att sprida hatpropaganda. Deras mänskliga fri- och rättigheter blir kränkta då de ständigt blir bemötta med våld, och berövas då på de kulturella, institutionaliserade och praktiska förutsättningar för att kunna utöva kapacitet i ett sammanhang av interaktion och erkännande. Samhället uppmärksammar inte olikheterna och agerar inte för att förändra offentliga institutioner och trycker på så sätt ned dem.

Utöver syftet att undersöka förtrycket som den religiösa gruppen lider samt har lidit av, är mitt syfte även att försöka bidra med medvetenhet och forskning kring deras utsatthet och behov. Young betonar i sin teori att det krävs politiskt utrymme för olikheter, institutioners strukturer och fördelning måste ge alla jämlika förutsättningar för att rättvisa ska tillträda. Det är därför viktigt enligt mig att orättvisorna och dess grunder som existerar i samhället identifieras. Genom att identifiera orättvisan och den maktobalans som är etablerad i samhället kan en förändring ske för olika individers behov samt ett arbete för ökad rättvisa. Young understryker även att orättvisan kan bekämpas genom förändringar av de kulturella föreställningar och stereotyper som finns i samhället, även bryta rådande maktrelationer i samhällets "vardagsliv" där den dominanta gruppens motvilja mot andra grupper reproduceras. Jag håller med Young om att en förändring av stereotyper och föreställningar om grupperns individer är en viktig faktor till att kunna förändra ett samhälles orättvisa och maktobalans. Men stereotyper och föreställningar är sådant som byggs upp under flera år och

det kommer ta tid innan en förändring sker, därför är det viktigt att uppmärksamma problematiken med det och belysa situationen för olika grupper. I detta fall är det därför viktigt att muslimernas situation blir belyst och diskuterad så att en förändring för deras utsatthet och förtryck kan påbörjas.

Mitt bidrag inom den här konflikten utgörs genom den här uppsatsen och dess fördjupade analys kring förtrycket av den muslimska minoriteten på Sri Lanka, där syftet är att öka förståelsen kring deras utsatthet samt förtryck och vilka strukturer de grundas i. Konflikten mellan sinhala-buddhisterna är ett allvarligt, komplext och pågående problem som bör uppmärksammas ytterligare, särskilt av Sri Lankas myndigheter självt med ett öppet sinne för olikheter. Jag föreslår även vidare forskning kring ämnet då intervjuer från båda sidorna av konflikten och utförligare statistik bör göras.

Bilagor

Rubrik	Datum	Författare/Tidskrift	Sammanfattning	Nyckelord
Sri Lanka Buddhist mob attacks Colombo mosque	2013-08-11	BBC	Buddhistiska munkar attackerar en moské och fem personer skadas. Kampanjer mot muslimer och kristna har föregått de senaste månaderna. Muslimska ägda affärer blivit attackerade. Halal-konflikten börjar.	Religiös konflikt & attacker.
Sri Lanka Muslims killed in Aluthgama clashes with Buddhists	2014-06-16	BBC	Tre muslimer dog, 78 stycken skadade p.g.a. våld. Nedbrända och plundrade affärer, samt stenade muslimska hem och moskéer. BBS uttryckt anti-muslim slagord.	Våld, BBS, anti-muslim.
Sri Lanka: Act now to prevent further bloodshed in anti-Muslim violence	2014-06-17	Amnesty International	Uttrycks att Sri Lankas regering måste agera mot anti-muslim våldet och skydda minoriteterna. Nämner flera incidenter med våld. David Griffith, Amnesty International's Vice Direktör för Asia Pacific citeras, samt UN högkommissionär för mänskliga rättigheter Navi Pillay. De uttrycker rädsla för spridning av våldet samt polisens vägran att ingripa.	Våld, minoriteter, anti-muslim.

UN Human Rights Council Forum on Minority Rights: Seventh session	2014-11-25-26	Amnesty International	Brev från Amnesty där de vädjar till FN att uppmärksamma konflikten mellan religionerna på Sri Lanka. De tar upp våldet, över 200 incidenter av hot, trakasserier och våld mot muslimerna och kristna. BBS tas upp. Diskriminering mot minoriteterna benämns, såsom yttrandefrihet och föreningsfrihet. Polisens misslyckande poängteras samt politiska ledares exploatering.	Vädjan, våld, diskriminering, minoriteter.
Amnesty International Public Statement: ASA 37/6361/2017	2017-05-25	Amnesty International	Offentlig redogörelse. Problematiken med Bodu Bala Sena tas upp och deras ledare Gnanasara Thero. Sedan 16 april 2017 har människorättsförsvarare registrerat minst 18 våldsincidenter och hot mot muslimerna. Risk för spridning av våldet uttrycks samt att de som utför våldet måste hållas ansvariga och skydd mot muslimerna bör ges.	Våld, hot, muslimer, BBS.
Sri Lanka 'on the brink' amid fresh anti-Muslim violence	2018-03-08	Zaheena Rasheed & Irfan Cader i <i>AlJazeera</i>	Muslimer citeras där de uttrycker rädsla efter anti-muslim-upploppen som ägt rum. 15 hem som tillhör muslimer i Kandy distriktet vandaliserades av en folkmassa som bar på pinnar, stenar och bensinbomber. En singalesisk man dog efter att ha hållit i en handgranat. Regeringen stängde ned alla internetjänster i området samt införde	Anti-muslim-upplopp, våld, undantagstillstånd, passivitet

			undantagstillstånd. Fokus på attackerna och upploppen, samt polisens passivitet.	
Sri Lanka Buddhist monks denounce anti-Muslim riots	2018-03-09	<i>Aljazeera</i>	Ett hundratal buddhistiska munkar har haft en tyst protest mot anti-muslim-upploppen som tog 2 liv. Det var gruppen National Bhikku Front som organiserade det. Några människor på sociala medier uttryckte även medlidande för muslimerna. Arrestering av de medverkande i upploppen.	Tyst protest, solidaritet, arrestering
Sri Lanka's Anti-Muslim Violence	2018-03-13	Dr. Sudha Ramachandran, självständig forskare och journalist. <i>The Diplomat</i>	Undantagstillståndet tas även upp här. Våldet och upploppen mot muslimerna benämns, där bl.a. en singalesisk man dog som var i konflikt med en grupp muslimer. En myt om singalesernas bakgrund och deras anspråk till ön. Minoritets komplex, sinhala buddhister fruktar att övriga ska ta över. BBS kampanjer mot muslimer och den globala islamofobin och stereotyper som även finns på Sri Lanka.	Systematiskt våld, minoritets komplex, islamofobi, stereotyper
Violent Buddhist extremists are targeting Muslims in Sri Lanka	2018-04-26	Andreas Johansson, Direktör för svenska sydasiatiska studie nätverket, på Lunds Universitet. <i>The Conversation</i>	Förklarar den buddhistiska revivalismen, där skydd från väst även är ett fokus. Nationalismen som ökade efter självständigheten år 1948. Upploppen i Kandy och Ampara som triggats av BBS och andra sinhala buddhistiska nationalistiska grupper på Facebook. Tron om att	Buddhistisk revivalism, BBS, nationalism, religion

			muslimerna tar över, ex. på Thailand och Myanmar som har liknande situationer.	
Buddhistiskt extremistvåld mot muslimer i Sri Lanka	2018-08-20	Camilla Orjuela, docent i freds-och utvecklingsforskning vid Göteborgs Universitet. <i>Utrikesmagasinet.</i>	Diskuterar våldet och upploppen mot muslimerna, ryktena på sociala medier främst Facebook, polisens passivitet. BBS roll i konflikten och propagandaspridning. Fördomar mot muslimerna. Påpekar att det finns munkar och organisationer som har uttryckt stöd till muslimerna.	Religiös konflikt, fördomar, propaganda, våld
Sinhalese monks unleash a new brand of nationalism in Sri Lanka	2018-11-25	Sonia Sarkar i <i>The Telegraph India</i>	Lyfter upp hat och rykten som sprids via social media av bl.a munkar. Tidigare information om en incident visar vara sig falsk, Bodu Bala Sena benämns som en av de våldsammaste grupperna, ledaren sattes i fängelse. De är även involverade inom politiken och har kontakt med föregående president Mahinda Rajapaksa.	Media, BBS, hat, politik
One year on, justice denied for Muslim victims in central Sri Lanka	2019-03-21	Kithsiri Wijesinghe i <i>Journalism for Democracy in Sri Lanka (JDS)</i>	Muslimska överlevare från attacker och upplopp från förra året blir intervjuade där de uttrycker hopplöshet och rädsla. Det eftersom Sri Lankas mänskliga rättighets kommission har försenat rättvisan samt kompensationen med 10 månader och de lider fortfarande av skador. Polisen har även varit aggressiv mot muslimer när de inte falskeligen	Hopplöshet, orättvisa, passivitet, våld

			uppgett deras kopplingar till att inneha vapen. De som greps förra året släpptes fria.	
Muslims in Sri Lanka say they feel targeted after bombings	2019-04-26	Aurora Almendral, frilansreporter och radioproductent. <i>PRI'S The World</i>	Muslimerna och pakistanier möter hat efter terrorattacken mot kristna och hotell under påsken. Javid Yusuf, är en advokat som arbetar med mänskliga rättigheter och freds- och konfliktlösning, han blir intervjuad. Han menar på att buddhistiska extremister har skapat psykos rädsla genom falska rykten. En forskare kritiserar regeringen.	Hat, psykos rädsla, extremister, kritik

Referenslista

Böcker:

Holt, John Clifford (red.), *Buddhist Extremists and Muslim Minorities: Religious Conflict in Contemporary Sri Lanka*, 2016, University Press Scholarship online

Young, Iris Marion, *Justice och the politics of difference*, New Jersey: Princeton University Press, 1990.

Artiklar:

Ali, Ameer, "Four Waves of Muslim-Phobia in Sri Lanka: c.1880-2009", *Journal of Muslim Minority Affairs*, 2015, Vol. 35, No. 4, s.486–502, URL:
<http://dx.doi.org/10.1080/13602004.2015.1112116>

Elo, Satu & Helvi, Kyngäs. "The qualitative content analysis process.", *Journal Of Advanced Nursing*, 62, no. 1 (April 2008): 107-115. CINAHL Complete, EBSCOhost (accessed April 18, 2019).

Gravers, Mikael, (2015), "Anti-Muslim Buddhist Nationalism In Burma and Sri Lanka: Religious Violence and Globalized Imaginaries of Endangered Identities", *Contemporary Buddhism*, Vol. 16, No. 1, 1-27.

Mayailvaganan. M, (2008) "The Muslim Factor in the Sri Lankan Ethnic Conflict", *Strategic Analysis*, 32:5, s.833-853, Routledge Taylor & Francis Group.
URL: <https://doi.org/10.1080/09700160802309217>

Sarjoun, Athambawa; Yusoff, Mohammad A.; Hussin, Nordin. 2016. "Anti-Muslim Sentiments and Violence: A Major Threat to Ethnic Reconciliation and Ethnic Harmony in Post-War Sri Lanka." *Religions* 7, no. 10: 125.

Stewart, James John, "Muslim-Buddhist Conflict in Contemporary Sri Lanka", *South Asia Research*, 2014, SAGE Publications, Vol. 34(3): 241–260.

Walton, Matthew J. och Schonthal, Benjamin, "The (New) Buddhist Nationalisms? Symmetries and Specificities in Sri Lanka and Myanmar", *Contemporary Buddhism*, 2016 Vol. 17, no. 1, s.81–115, Routledge Taylor & Francis Group.
URL: <http://dx.doi.org/10.1080/14639947.2016.1162419>

Nyhetsartiklar (primärmaterial):

Almendral, Aurora, Muslims in Sri Lanka say they feel targeted after bombings, *PRI's The World*. 2019-04-26. URL:

<https://www.pri.org/stories/2019-04-26/muslims-sri-lanka-say-they-feel-targeted-after-bombings> (hämtad: 2019-04-28)

Johansson, Andreas, Violent Buddhist extremists are targeting Muslims in Sri Lanka, *The Conversation*. 2018-04-26. URL:

<https://theconversation.com/violent-buddhist-extremists-are-targeting-muslims-in-sri-lanka-92951> (hämtad: 2019-04-26)

Orjuela, Camilla, Buddhistiskt extremistvåld mot muslimer i Sri Lanka, *Utrikesmagasinet*. 2018-08-20. URL:

<https://www.utrikesmagasinet.se/analyser/2018/augusti/religiost-motiverat-vald-mot-muslimer-i-sri-lanka/> (hämtad: 2019-04-26)

Ramachandran, Dr. Sudha, Sri Lanka's Anti-Muslim Violence, *The Diplomat*. 2018-03-13.

URL: <https://thediplomat.com/2018/03/sri-lankas-anti-muslim-violence/> (hämtad: 2019-04-26)

Rasheed, Zaheena & Cader, Irfan, Sri Lanka 'on the brink' amid fresh anti-Muslim violence, *AlJazeera*. 2018-03-08. URL:

<https://www.aljazeera.com/news/2018/03/sri-lanka-brink-fresh-anti-muslim-violence-180307203031915.html> (hämtad: 2019-04-26)

Sparkar, Sonia, Sinhalese monks unleash a new brand of nationalism in Sri Lanka, *The Telegraph India*. 2018-11-25. URL:

<https://www.telegraphindia.com/culture/sinhalese-monks-unleash-a-new-brand-of-nationalism-in-sri-lanka/cid/1676393> (hämtad: 2019-04-26)

Sri Lanka: Act Now to prevent further bloodshed in anti-Muslim violence, *Amnesty International*. 2014-06-17. URL:

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2014/06/sri-lanka-act-now-prevent-further-bloodshed-anti-muslim-violence/> (hämtad: 2019-04-28)

Sri Lanka Buddhist mob attacks Colombo mosque, *BBC*. 2013-08-11. URL:

<https://www.bbc.com/news/world-asia-23653213> (hämtad: 2019-04-26)

Sri Lanka Buddhist monks denounce anti-Muslim riots, *AlJazeera*. 2018-03-09. URL:

<https://www.aljazeera.com/news/2018/03/sri-lanka-buddhist-monks-denounce-anti-muslim-riots-180309192840779.html> (hämtad: 2019-04-26)

Sri Lanka Muslims killed in Aluthgama clashes with Buddhists, *BBC*. 2014-06-16 URL:

<https://www.bbc.com/news/world-asia-27864716> (hämtad: 2019-04-26)

Wijesinghe, Kithsiri, One year on, justice denied for Muslim victims in central Sri Lanka, *JDS*. 2019-03-21. URL:

<http://www.jdslanka.org/index.php/news-features/politics-a-current-affairs/869-one-year-on-justice-denied-for-muslim-victims-in-central-sri-lanka> (hämtad: 2019-04-26)

Dokument (primärmaterial):

Amnesty International Public Statement: ASA 37/6361/2017, *Amnesty International*. 2017-05-25. URL:

<https://www.amnesty.org/download/Documents/ASA3763612017ENGLISH.pdf> (hämtad: 2019-04-24)

UN Human Rights Council Forum on Minority Rights: Seventh session, *Amnesty International*. 2014-11-25-26.

URL: <https://www.amnesty.org/download/Documents/208000/ior410412014en.pdf> (hämtad: 2019-04-24)

Övrigt:

<https://www.globalis.se/Laender/Sri-Lanka> (hämtad 2019-05-13)

University of Chicago News Office, "*Iris Marion Young, 1949-2006*", 2006-08-02 (hämtad 2019-04-24) URL: <http://www-news.uchicago.edu/releases/06/060802.young.shtml>